

فرہنگ جامع شناسائی و کاربرد گیاهان داروئی

تألیف
دکتر سید مہر داد محسن

با همکاری
دکتر ابوالقاسم سلطانی
دکتر امید صادق پور



انتشارات آریانا

سرشناسه

: مظفر، سیدمهرداد، ۱۳۴۲-

عنوان و نام پدیدآور

: فرهنگ جامع شناسایی و کاربرد گیاهان دارویی / تالیف سید مهرداد مظفر؛ با

همکاری ابوالقاسم سلطانی، امید صادق‌پور.

مشخصات نشر

: تهران : انتشارات ابن سینا، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری

: ۱۲۹۰ ص. : مصور (بخشی رنگی).

شابک

: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۶۴-۰۳-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : نمایه.

موضوع

: گیاهان دارویی -- دایره المعارف‌ها

Medicinal plants -- Encyclopedias

پزشکی سنتی

Traditional medicine

شناسه افزوده

: سلطانی، ابوالقاسم، ۱۳۰۲-

شناسه افزوده

: صادق‌پور، امید، ۱۳۴۵-

رده بندی کنگره

: RS۱۶۴

رده بندی دیویی

: ۶۱۵/۳۲۰۳

شماره کتابشناسی ملی

: ۸۶۵۹۴۲۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا



انتشارات ابن سینا

فرهنگ جامع گیاهان دارویی و کاربرد گیاهان دارویی

تألیف

دکتر سیدمهرداد

با همکاری

دکتر ابوالقاسم سلطانی، دکتر امید صادق‌پور

ناشر

انتشارات ابن سینا

نوبت چاپ

چاپ اول ۱۴۰۰

شمارگان

۵۰۰ نسخه

شابک

: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۶۴-۰۳-۴

بها

۲۷۰/۰۰۰ تومان



به انتشارات ابن سینا پیوندید

<https://telegram.me/EntesharatEbneSina>



دفتر مرکزی و فروشگاه شماره ۱: تهران، خ فلان به خ منیری جلود (ردبیهشت) خ وحید نظری غربی، کوچه بختیاری، مجتمع کارن، طبقه ۲، واحد ۳
تلفن: ۶۶۴۱۸۳۱۹ فکس: ۶۶۴۱۸۳۰۹ ایمیل: press.ebnesina@gmail.com سایت: www.ebnesinapress.ir

نمایندگی های فروش

مشهد: مجد دانش ۵۱-۲۸۴۴۱۰۱۶

کرماتشاه: جهان کتاب ۸-۲۷۲۸۴۸۳۲۸۳

تهران: کتابفروشی بابک ۹۸۳-۲۳۳۴۰۴۱-۴۱

کرماتشاه: اندیشه ۸۳۳-۲۷۲۷۱۱۱۳

ساری: کتب پزشکی ارجمند ۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰

بابل: کتابفروشی ارجمند ۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰

قم: انتشارات فانوس اندیشه ۲۵-۳۷۸۴۲۵۷۲

تهران: کتابفروشی بسیج دانشجویی ۴۱-۲۳۳۴۶۶۱۰

ارومیه: شهر کتابفروشی پزشکی ۴۴-۳۲۲۵۲۸۷۹

اصفهان: کتابفروشی کیا ۳۱-۳۶۶۹۹۱۱۲

قزوین: کتابفروشی ابن سینا ۹۱۰-۹۵۸۲۶۶۱

شیراز: بازار کتاب شیراز ۷۱-۲۳۳۳۳۴۴۶

مشهد: فرا انگیزش ۵۱-۲۳۲۴۰۷۶۸

تمامی حقوق عادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است. لذا هر گونه تکثیر و بازپرسی مطالب به هر نحو ممکن در هر گونه رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده بدون اجازه کتبی ناشر سرعاً حرام است و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

وقتی صحبت از گیاهان دارویی می شود ناخودآگاه ذهن مان به سوی مغازه هایی که انبوهی از گیاهان را درون گونی و شیشه های خاک گرفته که در پشت ویتترین آن انواع مواد چاقی و لاغری تبلیغ شده است معطوف می شود ، دانشکده های طب سنتی مان آنقدر در حاشیه مانده اند که اغلب افراد از وجود آنها بی اطلاع اند ، در صورتی که در کشورهای توسعه یافته به ویژه چین و آمریکا بر روی اثرات گیاهان مختلف کارهای پژوهشی و تحقیقاتی گسترده ای انجام شده و با استفاده از مهندسی ژنتیک به دستاوردهای شگفت انگیزی رسیده اند وجود دوره های آموزشی طب مکمل و تربیت پزشکان متخصص نوید بخش تحول اساسی در نظام درمانی این کشورها شده است ، همه عرضه کنندگان داروهای گیاهی باید دوره های ویژه و کارگاه های متعدد آموزشی را بگذرانند تا مجوز تاسیس عطاری یا گیاهخانه به آنها داده شود ، مراکز تولید که اغلب خصوصی است با نظارت و استاندارد سازی مداوم تولید انبوه اغلب گیاهان دارویی را به عهده دارند و سالانه ضمن رقابت گسترده بر میزان تولیدات خود می افزایند ، در کشورمان پژوهش و تحقیقات در علوم گیاهی در دوره های کوتاه مدت به همت اساتید دلسوز و با بودجه اندک انجام می شود ولی چون نگاه به این علم یک دیدگاه تشریفاتی و در تضاد با علوم جدید پنداشته می شود بهای لازم به آن داده نمی شود ، اغلب واردکنندگان و دست اندرکاران تهیه و توزیع داروهای گیاهی به صورت تجربی به این کار روآورده اند و شاید بیشتر واردات آنها به علت عدم اطلاع از نحوه نگهداری ، غیرقابل مصرف است از طرفی عطاری ها نیز همین محصولات را سهواً یا از روی ناآگاهی عرضه می کنند ، یک باروی شیمیایی تاریخ مصرف دارد نحوه نگهداری آن ، میزان مصرف ، طریقه مصرف مشخص و عوارض آن توسط پزشک یا داروساز برای بیمار توضیح داده می شود ، داروهای گیاهی هم کاملاً به همین شکل است با این تفاوت که به علت ناآگاهی و عدم نظارت صحیح اغلب مصرف کنندگان از تاثیر و شناخت داروهای گیاهی بی بهره اند .

این کتاب با انگیزه بهبود وضع موجود برای مخاطبین متعددی به ویژه خانواده ها نگارش شده است سعی شده از اختلاف نظرات داخلی دوری شود و تا حد ممکن از منابع معتبر داخلی و خارجی و تحقیقات به روز دانشگاه های معتبر استفاده شود تعدادی از نسخه های بیماری های شایع طب هند، چین و ایرانی اسلامی جهت اطلاع خوانندگان آورده شده است، به علم هومیو پاتی پرداخته شده است که اغلب مورد بی مهری قرار می گیرد، توصیه به همکاران پزشک داریم و کادر درمانی را در مواجهه با مسمومیت های گیاهی راهنمایی کرده ایم، در پایان لازم است از همکاری استادان گرامی جناب دکتر سلطانی ؛دکتر صادق پور؛ دکتر امامی؛ آقای افشار و آقای کاظمیان تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر سید مهرداد مظفر

ارتباط مستقیم با مولف جهت پاسخگویی به سؤالات شما

۰۹۳۵۳۰۶۳۷۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۷۶۸۸۹

فهرست نام فارسی گیاهان

		الف
اسطوخودوس انگلیسی..... ۴۵	آلوی ملکم..... ۵۷۹	آب بشقابی..... ۱
اسطوخودوس فرانسوی..... ۴۵	آمیالایا..... ۸۱۶	آبیکه..... ۳
اسفناخ..... ۵۷	آناغالیس..... ۴۳۷	آتراکتیلود ژاپنی..... ۵
اسفرزه..... ۴۷	آناناس..... ۲۳	آتراکتیلود نیزه‌ای..... ۶
اسفناج..... ۵۷	آنگوستورا..... ۲۵	آجیل هندی..... ۷۶۱
اسفناج آمریکایی..... ۵۲۰	آنگوستورای حقیقی..... ۲۵	آراقیطون..... ۸۹
اسقولوندربون..... ۵۹	آنمارنا..... ۲۶	آرتیشو..... ۸۵۵
اسکیزاندرا کاذب..... ۷۹۱	آنمون..... ۶۲۹	آزربه..... ۳۹
اش انگور..... ۶۰	آهوماش زرد..... ۱۱۶۶	آذربون..... ۱۱۴۳
اشته دریایی..... ۶۲	آووکادو..... ۲۷	آس..... ۱۰۴۸
اشقیل..... ۷۲۹	آویشن..... ۲۹	آسبری..... ۸۶۰
افیمون..... ۵۳۴	ابهل..... ۱۱۲۹	آسه چینی..... ۹
افرای قرمز..... ۶۳	ابونایس..... ۵۵۲	آسه..... ۷
افستین..... ۳۱۳	اترج کبیر..... ۱۲۴	آسه بویه..... ۵۶۹
افسنطین..... ۳۱۳	آفشان باتلاقی..... ۳۱	آفتاب چرخ کانادایی..... ۱۱
اقحوان..... ۹۵	آبل الحار..... ۶۹۰	آفتابگردان..... ۱۲
اکالیتوس..... ۶۴	اذخر..... ۷۱۲	آفتاب گردون قرمز..... ۵۲۲
اکلیل الجبل..... ۴۴۹	اربس..... ۵۳۲	آقطی سیاه..... ۳۷۱
اکلیل کوهی..... ۴۴۹	اردف..... ۳۵	آقطی..... ۶۴۷
اکلیل الملک..... ۱۱۶۶	ارز..... ۵۱۷, ۱۳۰	آقونیطون..... ۸۷۹
اکلیل..... ۵۶۶	ارزن..... ۳۲	آکاسیا..... ۱۴
ال اروپایی..... ۶۶	ارشنه..... ۵۱۳	آکالیفا..... ۹۰۳
الحاج..... ۳۱۷	ارفلس..... ۲۹	آگار..... ۱۵
امرود..... ۹۱۰	ارگوت..... ۳۳	آگار-آگار..... ۱۵
انار..... ۶۸	ارنقه..... ۱۱۴۷	الاسفاقس..... ۱۰۳۵
انبر باریس..... ۴۷۸	اروسیمن..... ۳۲۷	آلبالو..... ۱۶
انبه..... ۷۰	ازگیل..... ۳۵	آلتریس..... ۷۱۰
انجدان..... ۹۲۰, ۷۲	ازملک..... ۳۷	آله نرم ساقه..... ۱۷
انجدان رومی..... ۷۲	آزوه..... ۲۹	آلو..... ۵۷۹, ۱۹
انجره..... ۸۹۹	اسارون..... ۴۸۹	آلو برقانی..... ۱۹
انجیر..... ۷۴	اسپال می..... ۳۹	آلوچه..... ۱۹
انجیر خوراکی..... ۷۴	اسپرکال..... ۴۹۲	آلو سیاه..... ۱۹
انگور..... ۷۶	اسیغول..... ۴۱	آلوکک..... ۹۸۷
انگور خرس..... ۵۲۰	استبرق..... ۴۳	آلوورا..... ۲۱
انگور کوهستان..... ۴۷۸	اسطوخودوس..... ۴۵	

۴۵۱.....	بلسان.....	۴۱.....	بارهنگ تخم مرغی.....	۷۸.....	انگور کوهی.....
۴۵۴.....	بلسکی.....	۱۱۷.....	بارهنگ سرنیزه‌ای.....	۷۹.....	انیس.....
۵۹۳.....	بلوبری.....	۴۷.....	بارهنگ کتانی.....	۷۹.....	انیسون.....
۱۴۰.....	بلوط.....	۱۱۹.....	باریجه.....	۴۹۲.....	انیسون بری.....
۱۴۰.....	بلوط انگلیسی.....	۱۲۱.....	باقلا.....	۱۱۳۹.....	اهلیلیج.....
۳۹۳.....	بلوط حلبی.....	۴۵۲.....	بالزام پرو.....	۸۱.....	اوجا.....
۱۴۰.....	بلوط دمگل دار.....	۴۵۲.....	بالزام تلو.....	۱۰۵۵.....	اوزنول.....
۱۴۰.....	بلوط معمولی.....	۱۲۳.....	بالمانی.....	۹۸۲.....	اوشه.....
۸۴۳.....	بلوین.....	۱۲۴.....	بالنگ.....	۸۲.....	اییکا.....
۱۴۲.....	بن آرو.....	۱۲۵.....	بامبو.....	۸۴.....	اییکا آلمانی.....
۱۴۳.....	بن بومن.....	۱۲۶.....	بامیه.....	۴۸۳.....	ایرسا.....
۱۴۸.....	بنج.....	۸۹۷.....	بان.....	۸۶.....	اینگ زیکائو.....
۹۵۸.....	بن چشم.....	۵۸۸.....	بخور مریم.....		
۲۴۳.....	بن چشم سیاه.....	۱۴۸.....	بذر البنج.....		
۷۵۹.....	بندق.....	۴۷.....	بذر پسیلوم.....	۸۷.....	بائوباب.....
۱۵۶.....	بندق هندی.....	۴۷.....	بذر قطونا.....	۸۹.....	بابا آدم.....
۱۴۳.....	بن سیاه.....	۸۲۱.....	بذر مکزیکی.....	۵۱۱.....	بابا آدم جنگلی.....
۶۵۹.....	بن صابون.....	۴۲۲، ۱۲۸.....	برگی بو.....		بابتیزیا.....
۱۴۶.....	بنفج.....	۱۲۸.....	برگی بوی حقیقی.....	۹۱.....	بابونه اروپایی.....
۱۴۶.....	بنفشه باغی.....	۱۲۸.....	برگی بوی گل.....	۹۱.....	بابونج.....
۱۴۴.....	بنفشه سه رنگ.....	۱۳۰.....	برنج.....	۹۱.....	بابونق.....
۱۴۶.....	بنفشه معطر.....	۱۲۸.....	برنجاسف.....	۹۱.....	بابونه آلمانی.....
۱۸۹.....	بن کافلان.....	۵۵۰.....	پستانک.....	۹۳.....	بابونه انگلیسی.....
۴۳۱.....	بن کرامریا.....	۳۵۳.....	بُسر.....	۹۱.....	بابونه دارویی.....
۱۴۸.....	بنگدانه.....	۱۳۴.....	بشره هوما.....	۹۳.....	بابونه رومی.....
۱۴۸.....	بنگدانه سیاه.....	۱۹۷.....	بصل.....	۹۱.....	بابونه شیرازی.....
۱۸۷.....	بنگ رو.....	۷۲۹.....	بصل الفار.....	۹۵.....	بابونه گاوی.....
۱۸۷.....	بنگله.....	۶۳۶.....	بقس.....	۹۷.....	بادام.....
۵۴۰.....	بن وندال.....	۳۷۴.....	بقم.....	۹۹.....	بادام زمینی.....
۱۵۰.....	به.....	۱۳۶.....	بکرایی.....	۱۰۱.....	بادام هندی.....
۱۵۲.....	بهارک اروپایی.....	۱۳۶.....	بل.....	۱۰۳.....	بادرشی.....
۱۵۴.....	بهاری چمن.....	۱۳۸.....	بلادر.....	۱۰۳.....	بادرنجیویه.....
۱۵۰.....	به جنگلی.....	۵۹۵.....	بلادون.....	۱۲۴.....	بادرنک.....
۱۵۵.....	به لیمو.....	۱۳۸.....	بلاذر.....	۱۱۳.....	بادمجان.....
۸۹۷.....	بهن.....	۴۲۷.....	بلال.....	۱۱۵.....	بادیانا.....
۱۵۶.....	بوت کش.....	۴۶۴.....	بلج.....	۱۱۵.....	بادیان خطایی.....
۱۵۸.....	بو چو.....	۳۵۳.....	بلج.....	۲۵۶.....	بارانک برگ شانه‌ای.....

ب

۸۷.....	بائوباب.....
۸۹.....	بابا آدم.....
۵۱۱.....	بابا آدم جنگلی.....
	بابتیزیا.....
۹۱.....	بابونه اروپایی.....
۹۱.....	بابونج.....
۹۱.....	بابونق.....
۹۱.....	بابونه آلمانی.....
۹۳.....	بابونه انگلیسی.....
۹۱.....	بابونه دارویی.....
۹۳.....	بابونه رومی.....
۹۱.....	بابونه شیرازی.....
۹۵.....	بابونه گاوی.....
۹۷.....	بادام.....
۹۹.....	بادام زمینی.....
۱۰۱.....	بادام هندی.....
۱۰۳.....	بادرشی.....
۱۰۳.....	بادرنجیویه.....
۱۲۴.....	بادرنک.....
۱۱۳.....	بادمجان.....
۱۱۵.....	بادیانا.....
۱۱۵.....	بادیان خطایی.....
۲۵۶.....	بارانک برگ شانه‌ای.....

۲۲۵.....	تاجریزی سیاه.....	۱۸۵.....	پنبه بُن.....	۶۹۶.....	بولاغ اوتی.....
۲۱۵.....	تاجریزی ایرانی.....	۱۸۵.....	پنبه مدیترانه‌ای.....	۱۵۹.....	بومادران.....
۲۲۷.....	تاک کاکائویی.....	۲۸۶، ۱۸۷.....	پنج انگشت.....	۱۵۹.....	بومادران هزاربرگ.....
۵۱۳.....	تبریزی.....	۱۸۹.....	پنجه برگ.....	۳۹۵.....	بیخ بومن.....
۴۱۶.....	تخم درمنه.....	۱۹۱.....	پنجه برگ چمنزاری.....	۷۱۴.....	بیخ شب بو.....
۴۶۲.....	تخم شربتی.....	۱۸۹.....	پنجه برگ رونده.....	۱۶۹.....	بید اروپایی.....
۱۵۶.....	تخم شیطان.....	۱۰۲۱.....	پنجه عروس.....	۱۶۹.....	بید مشکى.....
۲۲۸.....	تربچه.....	۱۹۲.....	پنجه گرگ.....	۱۶۹.....	بید نقره‌ای.....
۲۲۸.....	تربچه باغی.....	۸۰۱.....	پنیرباد خواب آور.....	۱۶۹.....	بید.....
۲۲۸.....	تربچه کوهی.....	۱۹۴.....	پنیرک.....	۷۰۲.....	بیدعلفی کرکی.....
۲۳۰.....	ترب کوهی.....	۸۷۳.....	پودر آراوبا.....	۹۷۷.....	بیدگیاه.....
۶۱۷.....	ترتیزک.....	۱۹۶.....	پودنه.....		
۲۳۲.....	ترخون.....	۱۹۵.....	پوست برقی.....		
۲۳۳.....	ترشک.....	۵۶۹.....	پونه آبى.....		
۲۳۴.....	ترشک باغی.....	۱۰۹۷.....	پونه ساي گربه‌ای.....		
۲۳۵.....	ترشک مواج.....	۱۰۹۶.....	پونه سنبله‌ای.....		
۲۳۷.....	ترمس زرد.....	۳۳۷.....	پوئه معطر.....		
۱۲۴.....	ترنج.....	۱۹۶.....	پونه یک رنگ.....		
۳۱۷.....	ترنجبین.....	۱۹۷.....	پیاز.....		
۲۳۹.....	تمر هندی.....	۷۲۹.....	پیاز دریایی.....		
۲۴۱.....	تمشک.....	۱۹۹.....	پیاز کوهی.....		
۲۴۳.....	تمیس.....	۲۰۰.....	پیپ سیسا.....		
۲۴۵.....	تنباکو سرخیوستی.....	۲۰۲.....	پیچ امین الدوله.....		
۲۴۵.....	تنباکو کوهی.....	۲۰۳.....	پیچ تلگرافی معمولی.....		
۱۰۹۹.....	تنوب.....	۲۰۵.....	پیچک جنگلی.....		
۲۴۷.....	توت روباه.....	۲۰۵.....	پیچک جنگلی پرچینی.....		
۲۴۷.....	توت روباه باغی.....	۲۰۵.....	پیچک سفید.....		
۲۴۷.....	توت روباه درمانی.....	۲۰۶.....	پیر بهارک باغ.....		
۶۰۴.....	توت شامی.....	۲۰۶.....	پیر بهارک کانادایی.....		
۲۴۹.....	توت فرنگی.....	۵۳۲.....	پیرو.....		
۲۵۱.....	توت مار.....	۲۰۸.....	پیلگوش.....		
۲۵۲.....	توت ماهی.....				
۳۲۷.....	تودری.....				
۷۳۳.....	توس.....				
۸۱۳.....	توسرخ.....				
۲۵۴.....	توسکای سیاه.....				
۲۵۴.....	توسکای قشلاقی.....				